

Numer pojedyncze przedają się po gr. 10
tylko w Kantorze Głównym przy ulicy
Rymarskiej Nr. 742 na dole.

Prenumerata w Stolicy roczna złtp. 40 —
kwartalna złtp. 12 — miesięczna złtp. 5 —
kwartalna po województwach złtp. 25.

GAZETA POLSKA

Sine ira et studio.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Rozkaz Dzienny.

W kwaterze Głównej
na Prudze.

Dnia 13 Czerwca 1831 r.

(Dokończenie.)

Do pułku 5 piechoty: z tegoż pułku Porucznicy: Jarkiewicz Michał, Czarnecki Antoni, Breański Faustyn, z pozostawieniem przy obowiązkach Adjutanta połowego przy Dowódcy 2 brygady 1 dywizji piechoty, i Szlaski Felix.

Do pułku 6 piechoty: Porucznicy: Raczynski Adam, Zieliński Onufry i Kijeński Antoni.

W pułku 7 piechoty: Porucznik Jaworski Teofil, z pozostawieniem przy obowiązkach Adjutanta połowego przy Jenerale Ministrze wojny.

Do pułku 8 piechoty, z tegoż pułku Porucznicy: Stawiski Andrzej, Macharzyński Ignacy, Nowiński Antoni, Silnicki Wincenty, Kaweczyński Maryan i Milatycycki Józef, ostatni dwaj z pozostawieniem przy obowiązkach Adjutantów bataljonowych i Piątkowski Felix z pozostawieniem przy obowiązkach Adjunkta Gubernatora miasta Warszawy.

Do pułku grenadyerów: z tegoż pułku Porucznicy: Zabłocki Antoni, z pozostawieniem przy obowiązkach oboźnego Dywizyjnego, Osmolski Ignacy, Chmieleński Wiktor, Roszkowski Antoni, Febiszewski Walenty, Raczynski Wojciech z pozostawieniem przy obowiązkach Kwatermistrza pułku, Pągowski Stanisław, Michalski Ludwik, Gniewkowski Wincenty i Sądłowski Grzegorz.

Do pułku 1 strzelców pieszych: z tegoż pułku Porucznicy: Czerwiński Jan, Frezer August i Obrębski Seweryn.

Do pułku 3 strzelców pieszych: z tegoż pułku Porucznicy: Galiński Antoni, z pozostawieniem przy obo-

wiązkach kwatermistrza pułkowego i Majewski Wincenty.

Do pułku 5 strzelców pieszych. z tegoż pułku Porucznicy: Noskowski Jan, Popławski Paweł, Czyżewski Filip, Rybicki Stanisław i z pułku 1 piechoty, Porucznik Zadunajski Wincenty.

W pułku weteranów czynnych, Porucznik Karwowski Felix, z pozostawieniem przy obowiązkach Adjutanta placu twierdzy Zamościa.

Do pułku 9 piechoty, z pułku 7 piechoty, Porucznicy: Zarębecki Wincenty, Kratowski Jan i Gadowski Wojciech.

Do pułku 10 piechoty, z pułku 5 piechoty, Porucznicy: Nieszkowski Jan, Hanusz Jan, Iwiński Franciszek, Potocki Mikołaj i Gołębiowski Antoni.

Do pułku 11 piechoty, z pułku 1 piechoty, Porucznicy: Snarski Władysław, Łazowski Jan, Markowski Adam, Kurowski Jakób, Jabłkowski Ludwik i z pułku 2 strzelców pieszych, Porucznik Wisilewski Antoni.

Do pułku 12 piechoty, z pułku 8 piechoty, Porucznicy: Zbyszewski Bruno i Drozdowski Wiktor.

Do pułku 13 piechoty, z pułku 3 piechoty, Porucznik Urbański Józef i z pułku 5 piechoty, Porucznik Pomorski Paweł.

Do pułku 14 piechoty, z pułku 3 piechoty, Porucznicy: Białkowski Jan i Folkierski Józef.

Do pułku 15 piechoty: z pułku grenadyerów, Porucznik Czechowski Leon; z pułku 3 strzelców pieszych, Porucznicy: Kozicki Karól, i Karabanowicz Leopold.

Do pułku 16 piechoty: z pułku 1 strzelców pieszych Porucznicy: Włodek Hipolit, Baranowski Wincenty, Jabłonowski Jan, Kondracki Szymon: Bondkowski Józef, i z pułku 1 piechoty Porucznik Tobian Ferdynand.

Do pułku 20 piechoty: z pułku 6 piechoty, Porucznicy: Paciorkowski Kacper, Jezierski Wojciech, i Zdzitowiecki Apolinary.

Do pułku 21 piechoty: z pułku 5 piechoty, Porucznicy: Dęby Stanisław, Kownacki Jan z pułku 6 piechoty Porucznik Karliński Walery, z pułku 7 piechoty Porucznik Peperski Antoni, i z pułku 3 strzelców pieszych, Porucznik Rekiert Antoni.

Do pułku 22 piechoty: z pułku 2 strzelców pieszych, Porucznicy: Roboziński Patrycyusz, Wężyk Paweł, Metzler Nepomucen, i z pułku 4 strzelców pieszych, Porucznicy: Ródzewicz Antoni, Kołdowski Franciszek, i Gąsiorowski Andrzej.

Do pułku 23 piechoty: z pułku weteranów czynnych Porucznik Gałęcki Kazimierz, z pułku 3 piechoty, Porucznik Jaworski Dionizy, i z pułku 8 piechoty Porucznik Olszewski Leon.

Przeniesieni zostają. Z kompanii 1 pozycyjnej artylerii pieszej Kapitan Solecki Józef, do parku artylerii. — Z kompanii 2 pozycyjnej Porucznik Raduski Kandyd, do kompanii 3 pozycyjnej. — Z kompanii 1 lekkiej pieszej Porucznik Chałęcki Antoni, do kompanii 4 pozycyjnej pieszej. — Z batalionu artylerii, Podporucznicy: Waszkiewicz Antoni, do kompanii 1 pozycyjnej, i Rembieliński Ludwik, do kompanii 4 pozycyjnej — Z baterii 4 lekko-konnej Porucznik Doboszyński Michał, do parku artylerii. — Z oddziału rakieterów pieszych, Porucznik Bierzyński Teodor, do Dyrekcyi młyna prochowego.

Z parku artylerii Podporucznik Węgliński Xawery, do kompanii 1 pozycyjnej pieszej. — Z pułku 5 strzelców pieszych, Podporucznik Stępkowski Sylwester, i z pułku 13 piechoty Podporucznik Drozdowski Jan, oba do batalionu artylerii — Z pułku 6 piechoty Porucznik Bagniewski Dionizy, do pułku 5 piechoty.

Naczelnym Wódz Siły Zbrojnej Narodowej,
(podpisano) Skrzynecki.

Prawo zapadłe na dniu onegdajszym.

Izba Senatorska i Izba Poselska.

Na wniosek Rządu Narodowego i po wysłuchaniu zdania Komisjów Sejmowych: zważywszy: że przy zamkniętej przez ościenne rządy granicy, coraz więcej utrudnione jest nabywanie koni w takiej ilości, jaka w obecnej walce o niepodległość kraju potrzebną będzie dla pomnażających się pułków kawalerii i baterii artylerii.

Zważywszy, że pierwszym warunkiem powodzenia narodowego, jest nieoszczędzenie żadnych ofiar dla rzeczy publicznej, postanowicie tam, gdzie o obronę kraju idzie, uchwały i uchwalają co następuje:

Art. 1. Wszystkie konie dla wojska zdadne w całym kraju, zajmują się na własność publiczną. W miarę okazującej się potrzeby dostawy koni od właścicieli, nie może zajęcie nastąpić, jak na mocy rozkładu na stolicę, Wdztwa, Obwody i szczególne gminy.

Art. 2. Rząd Narodowy poleci natychmiast sporządzić spis ogólny koni w kraju się znajdujących, z ściśłym oznaczeniem miary i z wymienieniem czy są przydatne do dawniej lub do nowej kawalerii, tudzież do armat i pociągów.

Art. 3. Konie uznane jako mogące bydź użyte, mają bydź natychmiast opigitnowane, oszacowane i w miarę potrzeby na każde wezwanie Rządu Narodowego odstawione; konie zaś uznane za niezdatne, mają bydź również oznaczone piętmem od pierwszego odróżniającem.

Art. 4. Wynagrodzenie zajętych koni, nastąpi tym samym sposobem, jak to postanowionem zostało, względem wynagrodzenia wziętego w rekwiizycyą zboża.

Art. 5. Przedający konia za zdadnego uznanego, i jako takiego nacechowanego, winien zawiadomić władzę administracyjną miejscowe o nazwisku i zamieszkanu nabywcy i dołączyć świadectwo tegoż, jako mu jest wiadomo, iż kupiony przez niego koń, już jest na potrzeby wojska zamówionym. Uchybiający niniejszemu przepisowi, zapłaci bez zwrotu wartość konia.

Art. 6. Wszystkie konie z zagranicy przybywające, również konie wojskowe, pocztowe, furmańskie, nie ulegają niniejszemu prawu, lecz powinny bydź nacechowane oddzielnym piętmem.

Art. 7. Wyjęte są z pod zajęcia na użytek wojska ogiery i klacze żrebne lub żrebięta karmiące.

Art. 8. W częściach kraju przez nieprzyjaciela niezajętych, po ukończonym spisie koni, nieoczekiwane lub ukrywane, konfiskowane zostaną.

Art. 9. Spieszne wykonanie niniejszej uchwały, której moc obowiązująca dopiero z końcem wojny ustanie, wydanie stosownych instrukcyj poleca się Rządowi Narodowemu.

Niniejszą uchwałę po nadaniu jej przez Izbę Senatorską i Poselską moją prawą, zalecamy i rozkazujemy umieścić w Dzienniku Praw, oraz przesłać do Senatu, Komisyj Rządowych i wszystkich władz krajowych; a w szczególności zalecamy Komisji Rządowej sprawiedliwości, prawo niniejsze jako mające wszelką moc obowiązującą ogłosić. — Dan w Warszawie dnia 25 Czerwca 1831 roku.

(Tu podpisy.)

— Na onegdajszym posiedzeniu połączonych Izb, na wniosek szanownego Deputowanego Wołowskiego, uchwalono przesłać narodowi Węgierskiemu adres, z podziękowaniem za okazaną chęć popierania posiłkami naszej świętej sprawy. — Niektórzy naczelnicy reformistów widząc upadłą swoją sprawę opuścili Warszawę. Mówią że Jan Hr. Ledóchowski oddalił się na sześć miesięcy. Gustaw Hr. Małachowski wyjechał w zleceniach wydziału dyplomatycznego do Wiednia. Mocno zadziwia iż Rząd Narodowy używa za swoje organa ludzi, którzy przeciw niemu powstawali. Widać że dotąd nie ma kolegiałości. Dotąd jeszcze trwa powszechne oburzenie z powodu nieodwołania Mostowskiego i Platara, których wysłanie do obcych dworów, jak słusznie Dep. Krysiński uważa, tyle może pomódz naszej sprawie, ileby pomogło Ludwikowi Filipowi wysłanie Montbela lub Pejronetta. Dotąd, powtarzamy, trwa z tego powodu oburzenie a przecież wydział dyplomatyczny jakby chciał je powiększać nie odstępuje od swego systematu. (N. P.)

— Mikołaj Esterhazy wyjechał z Londynu do Wiednia. Król Angielski powierzył mu własnoręczny list do Cesarza Austriackiego.

— O zwałczeniu rozporządzeń Króla Pruskiego względem kwarantanny, którego się dopuścił Rosyjski Jenerał Orłów, poświadcza nawet Gazeta Rządowa Pruska i donosi, że tego rodzaju nieprzyzwoitościom nadal zapobieżono.

— Cholery lękają się nie tylko Niemcy ale i Anglicy. Rosyjskich okrętów z Rygi nie dopuszczają już do portów Niemieckich i Angielskich. — W Londynie nawet wyznaczono Komitet do czuwania nad zabezpieczeniem kraju od tej klęski.

— Prusacy w nekrologu zwycięzcy Bałkanów ubolewają, że tak sławny wojownik zgasł zawczasem, nim w obliczu Europy zdołał dokonać drugiej świetnej dla siebie kampanii, mimo nieprzyjaznych okoliczności. Założymy ubolewających!

— Król Duński nadał swojemu ludowi konstytucyą.

— Jeszcze nowy dowód neutralności Pruskiej! Jenerał Sacken pod Rajgrodem amunicyą Pruską był zaopatrzony; a po bitwie Ostrołęckiej 2000 broni moskiewskiej do naprawy do Prus wysłano.

— Gdy Moskale weszli do Płocka, znalazł się zaraz jakiś Budowniczy i oświadczył gotowość na ich usługi; jakoż udzielał im wszelkich wiadomości. Po zemknięciu Moskale jedyną ten dostał się w ręce naszych; życzyliby więc należało, ażeby surową, jak najsurowszą dla przykładu poniosł karę — możeby nie było zdrad, którym nie trudno nadać pozór błędu i wystawić je jako czyny niekaralne.

— W zachodniej Irlandyi wciąż jeszcze trwają zaburzenia. Burzyciele spokoju donieśli Szeryfowi Hrabstwa Clare, iż za każdego ze swoich, któryby został na śmierć osądzonym, czterech przeciwników zabijają, a dwóch za każdego na deportacyą skazanego. Sędziowie jeżdżą od jednego miejsca do drugiego z eskortą jazdy, i w samym Eunis zastali 298 więzionych.

— *Okrucieństwa Moskalów.* — Jenerał Dawidow, znany patriota Rosyjski z r. 1812, literat, zastawszy w domu obywatela Czarnożutkiego na Wołyniu kilka sztuk ukrytej broni, kazał go bez sądu rozstrzelać, a następnie ciało jego na drzewie zawiesić na pastwę drapieżnych ptaków; poczem dla zakrycia popełnionego swawolnie barbarzyństwa, przygotowany wyrok w Włodzimierzu kilku obywatelów podpisać zmusił.

Jenerał ten żołnierzy swoich na wszelkie rozpasał zbrodnie, widziano ich szarpiących zaciąg brzemioną obywatelkę, przykładających jej broń nabitą do łona, zdzierających z niej perły i klejnoty, tak dalece, że ta pani wyskoczeniem przez okno ratować się była zmuszoną i ledwie przez litość podpułkownika Dmitryewa znalazła ocalenie życia.

Jenerał Roth, Francuz rodem, Pana Szwykowskiego, siedemdziesiętletniego obywatela i żonę jego z domu Potucką, okuc w kajdany i w Kamieńcu Podolskim do więzienia wtrącić rozkazał, za to że synowie ich dwaj należeli do powstania. Zaś obywateli Wyrzykowskiego i Sobańskiego Hieronima, także za należenie synów ich do powstania, przykuwszy do armaty jak gdyby w tryumfie do Tulczyne wprowadzał!

Jenerał Löwenstern Infantczyk znakomitego rodu, człowiek sędziwy, zane obywatelki powiatu Męchnowieckiego Panią Podlewską i Pannę Zapolską własną katował ręką, a potem pod straż żołnierstwa razem z rekrutami

odał, takiegoż obchodzenia się doznały Panie Skąpska, Poniatowska i Panna Sokalska.

W Powiecie Bractawskim oficerowie rosyjscy otoczywszy dwór obywatela Filanowicza, za to, że syn jego należał do powstania, kazali dom podpalić, gdzie zabronioną mając ucieczkę Pani Filanowiczowa z dwiema służącymi żywo spaloną została.

W powiecie Krzemienieckim pod wsią Kołodnem d. 29 Maja, żandarmy moskiewskie spotykają Pana Berezowskiego, dziedzica wsi Łopatyna, do powstania bynajmniej nie należącego, jadącego traktem publicznym, zatrzymują go biorąc na męki, furman się ucieczką ratuje, oni zaś obywatela porąbawszy najokropniej pałaszami, wreszcie wystrzałem z pistoletu dobijają, co gdy dowódcy tychże żandarmów meldowanem zostało, odpowiedział Komendant: „nie bójcie się, nie jednego, możecie i dziesięciu Polaków zabić.“

Pogłoski dzienne.

— Mówią, że Jenerałowie Sacken i Friken parci przez Jenerała Giełgud, uciekli śpiesznie do Wilna, gdzie zostali obłożeni. Do tej chwili musiała już być zdobytą stolica Litwy.

— Jenerał Chrzanowski miał przejść na lewy brzeg Wisły. — Gazeta Rządowa Pruska z d. 23 b. m. zawiera wiadomość wyjętą z Kuryera Odeskiego z d. 4 t. m., że powstanie na Podolu ma być uśmierzone. Dodaje jednak, że niedobitki powstańców schroniły się do bardzo gęstych lasów.

— Moskale w Płockim rozgłosili, że następcą tronu moskiewskiego umarł na szkarlatynę.

— Moskale opuszczają Płockie. — Cała armia spieszy ku Litwie, a Krajce zastania jej poruszenia. (A więcby trzeba za nimi, za Bug!)

— Schwytano w Warszawie szpiega, który uchodził za ochotnika w korpusie Dwernickiego.

— Utrzymuje się ciągle wieść o zajęciu Kowna przez naszych. Miało to nastąpić jeszcze 13 b. m. i r.

— List Jenerała moskiewskiego Ożarowskiego miał potwierdzić wiadomość o skonie wspaniałomyślnego Mikołaja.

— Nie sprawdza się pogłoska o zwycięstwie Chrzanowskiego: to tylko ma być rzeczą pewną, że się połączył z Jenerałem Ramorino i że nasze przednie straże zajęły Lublin.

— W Moguncyi zebrano na rzecz naszej sprawy 1,200 złt. Reń. — Dwóch tamedycznych lekarzy opatrzonych w najlepsze chirurgiczne narzędzia wyjechało do Polski — a z rozmaitych okolic Niemiec 15 cetnarów bandażów i szarpki dla naszych lazaretów wysłano.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

AUSTRYA. — Z Presburga d. 7 Czerwca. — Jenerał Dwernicki przybył tu dnia 5 b. m. wieczorem w towarzystwie jednego swego Adjutanta i jednego Austriackiego Rotmistrza, i zamierza w naszym mieście kilka dni zabawić.

FRANCYA. — Z Paryża d. 15 Czerwca. — Z powodu artykułu o powstaniu w Litwie umieszczonego w dzienniku St. Petersburgskim, czytamy w Monitorze te wyrazy: «W Dzienniku Petersburgskim z dnia 28 Maja znajduje się pismo wymagające szybkiego, otwartego i dostatecznego objaśnienia. Takiego objaśnienia żądamy.»

— Wczoraj i przedwczoraj zasały znowu w Paryżu zaburzenia. Uwzięziono wielu ludzi, spokojność przez gwardye narodowe i wojska liniowe przywróconą została.

— Sąd przysięgłych wczoraj odpowiedzialnego Redaktora Gazety la Révolution pana *Anthou Thourat* oskarżonego o powstanie przeciwko prawom izby.

— Na dniu 2 b. m. zabrała francuzka fregata *Melpomena* Portugalską fregatę *Urania* przy Tercejrze i odesłała do Francji.

— Donoszą również, że statki francuzkie zabrały już trzynaście portugalskich okrętów przed Lizboną i siedem przed Oporto. Don Miguel nakazał przygotować jak najspieszniej 9 okrętów i uderzyć na eskadrę francuzką; dla ostrzeżenia zaś innych swoich statków o niebezpieczeństwo najął jeden Angielski statek, który przeciw przez inny okręt Angielski przytrzymanym został.

Jenerał Jankowski et Comp.

Ciężki i bardzo ciężki zarzut obciąża w opinii publicznej Jenerała Jankowskiego i tych, którzy jego winy stali się uczestnikami. Od Jenerałów aż do żołnierzy, wszyscy wojskowi są przejęci zgrozą i oburzeniem w powodu postępku, który pozbawił naród znakomitych korzyści, i nad chwałą oręża Polskiego rozciąnął obłok żałoby. Trudno byłoby powtarzać to wszystko, co wojskowi różnego stopnia zarzucają Jankowskiemu, przy amunicyi straży nawet żadnej nie postawił; na bliżkich i zmięszanych nieprzyjaciół uderzyć nie pozwolił, utrzymując uporzędkowanie, wbrew wszelkim przedstawieniom, że to nie są nieprzyjaciele. Obroncy nawet Jankowskiego, obronę jego opierają jedynie na jego niezdolności. Lecz trudno widzieć niezdolność tam, gdzie szło tylko o wykonanie przyjętego i rozpoczętego już planu. Opinia publiczna już osądziła Jankowskiego i uczestników. Oczekujemy jak go osądzi właściwa władza, nie mogąc zaś przywodzić wszystkich przeciw niemu zarzutów, umieszczamy wierogodny list jednego z wyższych oficerów:

»Z obozu pod Łaskarczewem. — Nasza świętą mająca być wyprawa, napełniła nas smutkiem i żałobą. Pełni ochoty i nadziei pobicia Rüdigera spieszymy pod Kock; w drodze, to jest w Stoczku, nieszczęściem dla nas obejmuje Jen. Jankowski komendę. Mielismy iść za Więprz dla spotkania tam Rüdigera i otoczenia go siłą przemagającą; alisci nie wiedzieć z jakiego powodu on sam laźł nam w ręce. Kilku jeńców schwytanych przez Majora Kamińskiego pod Serokomlą, oświecają Jenerała, że nieprzyjaciół przeprawił się pod Łysobykami w 6000 piechoty, 4 pułki jazdy i 10 armat. Jenerał Jankowski robi radę wojenną, na której następujący plan (podobno Majora Brezy od kwatermistrzostwa) przyjęty został: Je-

nerał Turno miał uderzyć z frontu od Serokomli; Jenerał Jankowski za pierwszym strzałem działowym miał mu dać silną pomoc, na lewe skrzydło miał wpaść korpus Jenerała Ramorino, a na prawe Jenerał Bukowski od Biało-brzeg, który w wilią ataku stał w Kocku. Tym sposobem nieprzyjaciół w kilka godzin powinien być być zniesiony, chociażby i resztę korpusu swego do siebie przyciągnął, gdyż mielibyśmy nie tylko przemagającą siłę, ale i moralność żołnierza naszego była tęższa, jak to dowiódł atak Jenerała Turno. — Spełniła nam niezem cała ta kombinacya, której wykonanie Jenerał Jankowski sobie zostawił.

Turno wierny w wypełnieniu planu, uderzył z całą natarczywością na nieprzyjaciół trzykroć prawie liczniejszego, a oczekując pomocy z 3 stron, trzyma się pod silnym armatnim i tyralierskim ogniem, napadnięty nawet z tyłu lasem przez Rosyjską piechotę; w takiem położeniu, gdzie jeden nasz pułk pieszy (3ci strzelców) z prawdziwie bohaterkiem mężstwem opierał się całej piechocie nieprzyjacielskiej, zostaje ten Jenerał przez 6 godzin — gdy tymczasem Jenerałowie Jankowski i Bukowski, będąc o 6 wiorst od niego, szczególnie ostatni który prawie mógł widzieć podpalanie armat z 16 szwadronami i kilku działami, zostają w zupełnej nieczynności. Co większe, w ten czas kiedy Turno atakuje, nieprzyjaciół w tyle wyruszywszy ze swojego stanowiska, pomiędzy Jenerała Jankowskiego i Bukowskiego, zabiera o 3 wiorsty od sztabu korpusu, amunicyą, kasę i bagaże bez żadnej straży zostawione, a ukryci kozacy chwytają posłanych Adjutantów. Jenerał Turno pokazał się jak na Polaka przystojny, mężnie i szlachetnie; walczył śmiało chociaż był bez pomocy zostawiony; nareszcie odbiera konieczny rozkaz cofnięcia się równie jak i Jenerał Ramorino, który był w drodze, prowadząc mu w posilek swój korpus! A na dobitkę, cofając się, zostawiono w Kocku 300 koni, jak gdyby na zgubę; gdyż miały około siebie nieprzyjacielski pułk jazdy, 2 bataliony piechoty i 2 działa, i szczęściem że bez straty uszły przed osłupiającymi Rosyanami. Rüdiger pewno nie przyjdzie do siebie, z podziwieniem, że zawanturowały się, otoczony z trzech stron przemagającą siłą, mając za sobą rzekę i błota, zdołał się cofnąć i ujsść zupełnego zniszczenia. Cały nasz korpus wścieka się ze zgrozy i złości, że przez to postępowanie dowódzcy i jego szwagra Jenerała Bukowskiego, wydarto nam tak stanowcze korzyści. Jest to w tej wojnie pierwszy przykład podobnego działania; nie wiem czém się oni usprawiedliwić potrafią; czyliż podobna, aby dowódca korpusu małą siłą posyłał do ataku, a sam ją nie wspierał, lecz na oczywistą wystawiał stratę? Czyliż podobna w obec nieprzyjaciela zostawiać park amunicyi i bagaże bez żadnej straży z samymi furgonistami? Lub czyliż można nie objaśniać się w marszu przynajmniej o parę wiorst patrolami i dać sobie adjutantów zabierać — albo też tak pozostać jak Jenerał Bukowski, który ostrzeżony przez chłopca, że zabrano park i można go odbić, nie ruszył się, jak gdyby nic o tém nie wiedział? Prawdziwie, żal serce mi ścisła, kiedy ci kreślę te wyrazy, i już nie powtarzam nawet pogłosek obozowych.